

Svetla u tami – Hanuka 2010.

U ponedjeljak, 6. decembra, sa našim prijateljima iz jevrejskih opština Zrenjanin, Pančevo, Sombor, Osijek i Hodmezevašarhelj, zajedno sa uvažanim gostima, ambasadorom Države Izrael u Beogradu, gospodinom Arturoom Kolom i gospodinom Slavkom Paraćem, predsednikom Skupštine grada Subotice, proslavili smo Hanuku i palili šest sveća te večeri. Molitvu je predvodio izraelski kantor Boaz Davidof. Nakon paljenja Hanuka-sveća gospodin Boaz Davidof je uz zvuke gitare pevao pesme na hebrejskom, latinu i jidišu i brojnoj publici podario nezaboravno veće puno emocija.

Hanuka je praznik zimskog perioda (ova hebrejska reč znači *posvećenje* kuće ili Hrama). To je „manji” praznik – u smislu da nije neradan – i počinje 25. Kisleva. Praznik traje osam dana.

Hanuka predstavlja *podsećanje na ponovno posvećenje jerusalimskog Svetilišta* nakon pobede *Makabejaca*, 165. godine pre n.e. nad helenističkom grčko-sirijskom vojskom i samovoljom, kojom su helenistički vladari hteli zabraniti versku praksu Jevreja.

Dogodilo se pre 2175 godina. Ustanici Jehude Makabija posle trogodišnje borbe oslobodili su i sam Jerusalim od jarma zločinačkog grčkog carstva.

Ušli su u grad, kročili u dvorane Hrama, očistili oskrnavljene prostorije Svetilišta i zapalili svetla na menori. Nisu bili malodušni, iako je ulja za menoru bilo dovoljno samo za jedan dan.

Desilo se čudo. Ulje dovoljno samo za jedan dan gorelo je čitavih osam dana. I tada su naši praoci ustanovili ovih osam dana Hanuke, da hvalimo i slavimo Veliko Ime Večnoga.

Prema učenju škole Rabi Hilela svaki dan palimo po jednu sveću više na posebnom svećnjaku, hanukiji, da se radost naših srca uvećava i da na kraju praznika Hanuke tu veliku radost poneseemo i u našu svakodnevicu. Da blagodarimo za čuda, za oslobođenje, za pobede, spasenje i borbe starih pokoljenja u tim danima slave...

Vrednosti koje ovaj praznik stavlja u prvi plan su odansot i hrabrost u uslovima proganjanja, značaj religijske slobode i snaga prava da se pokori sila

Za vreme praznika jedu se testa pečena u ulju: *latkes* ili *fanci*. Deca i odrasli igraju društvenu igru gde vrtuljak (*tenderli*, *drajdl* ili *sevivon*) određuje ko je pobednik, a slova na njemu govore o čudu koje se desilo na tru Erec Jisraela: *Nes gadol haja po* ili *Nes gadol haja šam* (Veliko čudo se desilo ovde – u Izraelu ili tamo, ako nismo u Erecu). Deca se daruju, posebno kovanicama, koje lepo svetlucaju uz svetost sveća.

Korišćena literatura:

1. David J. Goldberg and John D. Rayner: *THE JEWISH PEOPLE, Their History And Their Religion*, London, 1987.
2. Rabbi Israel Méir Lau: *A zsidó élet törvényei*, Tel Aviv, 2000.
3. *Zsidó Lexikon*, Budapest, 1929.

K.R.